

نام درس: نمایه سازی و چکیده نویسی

پیش نیاز: سازماندهی منابع پزشکی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری، ۱ عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اصول و نظام‌های گوناگون ذخیره اطلاعات

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم سال بتواند:

۱. اهمیت و نقش نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات را بیان کند
۲. مبانی نظری، اصول اصطلاح‌شناسی و تهیه استانداردهای اصطلاح‌شناسی را توصیف کند و مکاتب مختلف اصطلاح‌شناسی را معرفی کند
۳. روش اصلاح نگارش، نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با نمایه‌سازی و اصول آن‌ها را تعریف کند
۴. فرایند تحلیل موضوعی، عوامل موثر در نمایه‌سازی، زبان‌های نمایه‌سازی و نظام‌های آن‌ها را نشان دهد
۵. نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با چکیده‌نویسی، انواع چکیده‌ها و دستورالعمل چکیده‌نویسی و استانداردهای آن‌ها را بیان کند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری + ۲۴ ساعت عملی)

۱. اهمیت و نقش نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات
۲. کار و علم اصطلاح‌شناسی، مبانی نظری اصطلاح‌شناسی، تهیه استانداردهای اصطلاح‌شناسی، اصول اصطلاح‌شناسی، مکاتب اصطلاح‌شناسی
۳. آشنایی با مفاهیم پایگاه اطلاعاتی و انواع آن‌ها
۴. اصطلاحنامه و کاربرد آن‌ها در امر ذخیره و بازیابی، انواع اصطلاحنامه‌ها، نظام‌های خودکار، نمایه‌سازی و چکیده نویسی

روش تدریس: به صورت تئوری و کار عملی

شیوه ارزیابی: آزمون نهایی و کار عملی

رئوس مطالب و نوع آموزش به تفکیک جلسات درسی

جلسه	رئوس مطالب	نوع آموزش	ملاحظات
۱	مفاهیم نمایه سازی- تعاریف و کلیات نمایه سازی	تئوری	
۲	تعاریف مرتبط در حوزه نمایه سازی- اهمیت و لزوم نمایه سازی- نمایه سازی اطلاعات	تئوری	
۳	تعریف نمایه، نمایه سازی، نمایه ساز- نمایه مجموعه - تبیین اهداف نمایه سازی	تئوری-عملی	
۴	چرخه تولید اطلاعات- فرایند مدیریت اطلاعات علمی- نقش نمایه در چرخه تولید اطلاعات- نظام های ذخیره اطلاعات	تئوری-عملی	
۵	سطوح نمایه سازی- انواع سطوح نمایه سازی: سطح تفصیلی، سطح حداقلی و سطح متوسط	عملی	
۶	بخش های قابل نمایه مدارک اعم از کتاب، مجله، مقاله، سرگذشتنامه، واژه نامه و دستنامه های آموزشی	عملی	
۷	فرایندهای مشترک نمایه سازی- نمایه سازی پایگاه های اطلاعاتی مختلف	تئوری-عملی	
۸	زبان های نمایه سازی: تعاریف و مفاهیم- زبان های موضوعی و کارکرد آن در نمایه سازی	تئوری-عملی	
۹	انواع زبان های نمایه سازی: آزاد، طبیعی و کنترل شده- مقایسه زبان های نمایه سازی	تئوری-عملی	
۱۰	اصطلاح نامه ها و سرعنوان های موضوعی- هستی شناسی ها- نمایه سازی در وب ۲	تئوری-عملی	
۱۱	انواع نمایه سازی: نمایه بر اساس نحو بیان محتوا- نمایه سازی واژه ای- نمایه سازی مبتنی بر عنوان مدرک: نمایه کوئیک و کووک	عملی	

۱۲	انواع نمایه از نوع مدرک- نمایه سازی کتاب، نمایه سازی روزنامه، نمایه سازی مجله، نمایه سازی پایگاه های اطلاعاتی	عملی
۱۳	چکیده نویسی: تعاریف و مفاهیم چکیده نویسی- اصول چکیده نویسی- چکیده نویسی بر اساس اصول URM	تئوری- عملی
۱۴	چکیده نویسی: انواع چکیده، مهارت های تهیه چکیده، لزوم تهیه چکیده- کاربرد چکیده نویسی در بازیابی اطلاعات	تئوری- عملی
۱۵	اصول چکیده نویسی بر اساس استاندارد ایزو ۲۰۱۴ و دستورالعمل گروه ونکوور	تئوری- عملی
۱۶	اصول چکیده نویسی در پایگاه های اطلاعاتی معتبر- سیاست ناشران مختلف در امر چکیده نویسی و نمایه سازی- نمایه سازی پایگاه های اطلاعاتی داخل کشور	تئوری- عملی
۱۷	آزمون پایانی	ارزشیابی پایانی، عملی و ارائه کلاسی

منابع درسی:

۱. آوستین، درک و دیل، پیتر (۱۳۶۵). راهنمای تهیه و گسترش اصطلاحنامه یک زبان. ترجمه عباس حرّی. تهران: مرکز اسناد و مدارک علمی ایران.
۲. پائو، میراندا لی (۱۳۷۹). مفاهیم بازیابی اطلاعات. ترجمه اسدالله آزاد و رحمت الله فتاحی. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
۳. تیلور، آرلین (۱۳۸۱). سازماندهی اطلاعات. ترجمه محمدحسین دینانی. مشهد: کتابخانه رایانه ای.
۴. حسن زاده، محمد و اسفندیاری مقدم، علیرضا (۱۳۸۸). نمایه سازی و چکیده نویسی: اصول و روش ها. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت).
۵. رافرتی، پولین، و هیدرلی، راب (۱۳۸۶). نمایه سازی چند رسانه ای ها و آثار خلاق: مسائل مربوط به مفهوم و تفسیر. سمنان: دانشگاه سمنان.
۶. راولی، جنیفر (۱۳۷۴). چکیده نویسی و نمایه سازی. ترجمه جعفر مهرداد. تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی.

۷. سعدی، زهرا (۱۳۸۵). نمایه سازی ویدئو. مجله کتابداری، سال ۴۱، شماره ۴۵ (بهار و تابستان). ص. ۱۹۳-۲۱۲.
۸. صدیق بهزادی، ماندانا (۱۳۸۱). اصول نمایه سازی بر اساس استاندارد ایزو ۹۹۹-۱۹۹۶. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۹. صدیق بهزادی، ماندانا؛ و مولوی، فرشته (۱۳۸۱). اصول چکیده نویسی بر اساس استاندارد ایزو ۲۱۴-۱۹۷۶. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۱۰. فوگمان، روبرت (۱۳۷۴). تحلیل موضوعی و نمایه سازی: مبانی نظری و توصیه های عملی. ترجمه علی مزینانی. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۱۱. کاظم پور، زهرا، و اشرفی ریزی، حسن (۱۳۸۸). مقدمه ای بر نمایه سازی و چکیده نویسی: راهنمای عملی. تهران: چاپار.
۱۲. کلیوند، دونالد بی، و کلیوند، آنادی (۱۳۸۵). درآمدی بر نمایه سازی و چکیده نویسی. ترجمه سید مهدی حسینی. تهران: چاپار.
۱۳. لارج، آندرو لوسی، تد و هارتلی، ریچارد (۱۳۸۲). جستجوی اطلاعات در عصر اطلاعات. ترجمه زاهد بیگدلی. تهران: نشر کتابدار.
۱۴. لنکستر، فردریک (۱۳۸۲). نمایه سازی و چکیده نویسی، مبانی نظری و عملی. ترجمه عباس گیلوری. تهران: چاپار.
۱۵. لی، دیوید (۱۳۸۳). ارزشیابی نمایه ها: ملاک های نمایه کارآمد. ترجمه و تلخیص حیدر مختاری. پیام کتابخانه، سال چهاردهم. شماره اول و دوم.
۱۶. محمدی فر، داود (۱۳۸۱). مبانی نمایه سازی. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
۱۷. نجیبی، مهدی (۱۳۸۲). آئین چکیده نویسی. فصلنامه علوم اطلاع رسانی، دوره ۱۹، شماره ۱-۲ (پاییز و زمستان).
۱۸. نوروزی، علیرضا، و ولایتی، خالد (۱۳۸۹). نمایه سازی موضوعی: نمایه سازی مفهومی. تهران: چاپار.
۱۹. عبدخدا، محمدیهوا. عبداللهی، لیلا (۱۳۸۹). بررسی میزان انطباق چکیده مقاله های مجلات فارسی زبان دانشگاه علوم پزشکی تهران با استانداردهای ایزو ۲۰۱۴ و دستورالعمل گروه ونکوور، در سال ۱۳۸۸. پیابورد سلامت، شماره ۱-۲ (پیاپی ۱۲). سال چهارم
۲۰. نوروزی، علیرضا، و عبدخدا، محمدیهوا (۱۳۹۰). نمایه سازی مجله های ایرانی توسط پایگاه های اطلاعاتی خارجی: راه کارهایی برای بهبود آن. مدیریت اطلاعات سلامت، ۸(۴)، ص. ۱-۱۲.

21. Anderson, J.D. (1997). *Guidelines for indexes and related information retrieval devices: a technical report*. NISO Press, NISO TR02-1997.
22. Anderson, J.D. (2003). Organization of knowledge, In: Feather, John & Sturges Paul (Eds.), *International Encyclopedia of Information and Library Science*. 2nd ed. London & New York: Routledge, pp. 471-490.
23. Bodoff, D., & Kambil, A. (1996). *Pre-coordination + post-coordination = partial coordination*. Working Paper Series, Stern # IS-96-1, New York University. Available at: <http://archive.nyu.edu/handle/2451/14193>
24. Booth, P.F. (2001). *Indexing: the manual of good practice*. Munchen: K.G. Saur.
25. Borko, H. (1978). *Indexing: concepts and methods*. New York: Academic Press.
26. Borko, H., & Bernier, C.I. (1978). *Indexing concepts and methods*. New York: Academic Press.
27. Brown, S.W. (1998). Indexing photographs. *Visual Edge 98 Archive Program*. Available at: <http://www.ibiblio.org/slanews/archiving/VE98/presentation.htm>
28. Browne, G., & Jerney, J. (2007). *The indexing companion*. Cambridge University Press. pp.47.
29. Chu, Heting. (2003). *Information Representation and Retrieval in the Digital Age*. 2nd edition. London: Information Today.
30. Consortium for International Earth Science Information Network (CIESIN). (2007). "Writing Abstracts: Guidelines for Metadata Development". Available at: <http://www.ciesin.org/metadata/documentation/abstracts/guidelines.html>
31. Dutta, B., Majumder, K., Sen, B.K. (2008). Classification of keywords extracted from research articles published in science journals. *Annals of Library and Information Studies*, 55, December, 317-333.